

จำแนกชนิดวัชพืชในพืชสมุนไพร 10 พืช

Identification of Weed Species in 10 Medicinal Plants.

เพ็ญศรี นันทสมสรานู^{1/} ภัทร์พิชชา รุจิรพงศ์ชัย^{1/}

คมสัน นครศรี^{1/} วินัย สมประสงค์^{2/} และ บดินทร สอนสุภาพ^{2/}

^{1/} กลุ่มวิจัยวัชพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

^{2/} กลุ่มวิจัยคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

รายงานความก้าวหน้า

การจำแนกชนิดวัชพืชในพืชสมุนไพร 10 พืช ได้แก่ กระจี้บแดง กวาวเครือขาว พริกไทย หม่อน บัวบก ไพล ขมิ้นชัน ฟ้าทะลายโจร กระจายดำ ชุมเห็ดเทศ โดยการสำรวจวัชพืชด้วยวิธีการแบบ Unrestricted Sampling Method (Anonymous, 1982) ในแต่ละแปลงปลูกเก็บวัชพืชอย่างน้อยจำนวน 4-8 กรอบ หรือมากกว่าโดยแต่ละกรอบมีขนาด 50X50 ซม.พบว่า โดยส่วนใหญ่วัชพืชประเภทใบกว้างมีความเด่นด้วยค่าของ sum dominant ratio เพราะในพืชสมุนไพรมีร่มเงาและมีความชื้น โดยน้ำนมราชสีห์(*Euphorbia hirta* L.)เป็นวัชพืชประเภทใบกว้างที่เด่นในพืชบัวบก ส่วนแห้วหมู (*Cyperus rotundus* L.)เป็นวัชพืชประเภทกกที่เด่นในกวาวเครือขาว ลูกใต้ใบ(*Phyllanthus niruri* L.)เป็นวัชพืชประเภทใบกว้างที่เด่นในกระจี้บแดง ผักปราบ(*Commelina diffusa* Burm.f.)เป็นวัชพืชประเภทใบกว้างที่เด่นในหม่อน และผักเสี้ยนผี(*Cleome viscosa* L.)เป็นวัชพืชประเภทใบกว้างที่เด่นในพริกไทย

คำนำ

พืชสมุนไพรเป็นพืชที่มีศักยภาพ ที่ประชาชนทุกแขนงให้ความสนใจในความรู้ มีการตื่นตัวนำมาใช้ประโยชน์อย่างมากและกว้างขวางในหลากหลายรูปแบบ (ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน, 2546; เพ็ญศรี, 2546 และเพ็ญศรี, 2547) ประเทศไทยเป็นประเทศที่ได้เปรียบเพราะมีความหลากหลายทางชีวภาพของพืช รวมทั้งวัชพืชหลายชนิดมีคุณสมบัติเป็นสมุนไพร(เพ็ญศรี, 2550) ประกอบกับภูมิประเทศและภูมิอากาศทำให้มีพืชสมุนไพรที่มีคุณค่ามากมายหลายชนิดที่ควรอนุรักษ์ (Horticultural Research Institute, 2003)และมีศักยภาพในการที่จะปลูกสมุนไพรในเชิงพาณิชย์ได้เป็นอย่างดี การปลูกพืชสมุนไพรต้องมีแนวทางการวิจัยเพื่อนำไปสู่การส่งเสริมให้มีการปลูกอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามหลักวิชาการ รัฐบาลได้มีนโยบายและยุทธศาสตร์ของชาติจำนวนพืช

รหัสการทดลอง 03-04-54-04-01-03-05-54

สมุนไพร 12 ชนิด (กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์, 2547; และสมพิศ และเพ็ญศรี, 2548) ที่จะทำให้การวิจัยพืชสมุนไพรรองรับความต้องการ และส่งเสริมการใช้สมุนไพร อย่างถูกต้องและแพร่หลายมากขึ้น (สมภพ และพร้อมจิตร์, 2547)

ประโยชน์ของพืชสมุนไพรมีมากมาย สามารถจัดเป็นหมวดหมู่ได้ตามอาการของโรคได้ เช่นรส ผาดทำหน้าที่สมานใช้รักษาโรคท้องเสีย (เพ็ญศรี, 2549) พืชสมุนไพรบางชนิดมีน้ำมันหอมระเหยที่ช่วยให้คลายความเมื่อยล้า และเพิ่มพลังให้กับชีวิต (ICMAP, 2003) อย่างไรก็ตามพืชสมุนไพรควรมีมาตรฐานในการนำมาใช้ (Department of Medical Sciences, 2002) รวมทั้งให้ได้วัตถุดิบที่ดีมีคุณภาพเพื่อใช้เป็นสารตั้งต้นในการผลิตอุตสาหกรรมยาจากพืชสมุนไพร ดังเช่นฟ้าทะลายโจรในการผลิตยามนุษย์ ต้องมีคุณภาพไม่มีเมล็ดหรือต้นวัชพืชเจือปน (เพ็ญศรี และอำไพ, 2552) ดังนั้นจุดเริ่มต้นที่สำคัญคือการเพาะปลูก

การปลูกโดยทั่วไปเป็นการปลูกแบบดั้งเดิมซึ่งผลผลิตที่ออกมาไม่สม่ำเสมอ (เพ็ญศรี, 2552) ดังนั้นหากต้องการให้ได้ผลผลิตสูงและมีคุณภาพ วัชพืชเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผลผลิตและคุณภาพลดลง และที่สำคัญต้องทราบชนิด และความหนาแน่นของวัชพืช เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการจัดทำบัญชีรายชื่อวัชพืชในพืชสมุนไพร ดังนั้นการดำเนินงาน นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจและจำแนกชนิดและความหนาแน่นของวัชพืชในพืชสมุนไพร 10 พืช

วิธีดำเนินการ

อุปกรณ์

- กรอบขนาด 50X50 ซม.
- เลนส์ขยาย
- อุปกรณ์ในการเก็บตัวอย่าง เช่น กรรไกร ถุงพลาสติก
- เฟรมอัดตัวอย่าง กระดาษหนังสือพิมพ์/กระดาษฟาง กระดาษลูกฟูก และเชือกมัด
- กล้องบันทึกภาพ และอุปกรณ์ในการทำพรรณไม้แห้ง
- หนังสือ และเอกสารประกอบการจำแนกชื่อวิทยาศาสตร์

วิธีการ

วางแผนการสำรวจแบบ Unrestricted Sampling Method (Anonymous, 1982) ในแต่ละแปลงปลูกเก็บวัชพืชอย่างน้อยจำนวน 4-8 กรอบ หรือมากกว่าโดยกรอบมีขนาด 50X50 ซม. หรือ

1X1 เมตร ขึ้นอยู่กับขนาดของแปลงเพื่อให้เป็นตัวแทนของแปลงพืชปลูกสมุนไพรจำนวน 10 พืชในแหล่งปลูกของพืชสมุนไพรแต่ละชนิดทั่วประเทศทั้งในเขตภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ดำเนินงานด้วยการสุ่ม 4-8 จุดต่อหนึ่งแปลง บันทึกจำนวนชนิด นับปริมาณวัชพืชแต่ละชนิด และหาชื่อวัชพืช บันทึกภาพ เก็บตัวอย่างวัชพืชที่สมบูรณ์ คือมีส่วนของราก ต้น ใบ และดอก อัดไว้ในถุงดำ เพื่อนำมาตากแห้ง นำมาวิเคราะห์หาชื่อที่แน่นอน (กรณีที่ยังไม่สามารถหาชื่อได้ทันที) และเก็บไว้เป็นหลักฐานอ้างอิง รวมถึงการเทียบเคียงในการตรวจวิเคราะห์หาชื่อวัชพืช นอกจากนี้ยังเป็นข้อมูลเกี่ยวกับปริมาณและเขตการแพร่กระจายพันธุ์ของวัชพืชแต่ละชนิด ทำการวิเคราะห์ลักษณะเชิงปริมาณ (Quantitative characteristic analysis) ของวัชพืชที่สำรวจพบในแปลงเพื่อจัดลำดับวัชพืชเด่น (dominant species) และวัชพืชรอง (co-dominant species) โดยอาศัยค่าของ sum dominant ratio ซึ่งคำนวณได้จากค่า relative density และค่า relative frequency จากสมการดังต่อไปนี้

$$\text{Relative density (RD)} = \frac{\text{Density for a species} \times 100}{\text{Total density for all species}}$$

$$\text{Relative frequency (RF)} = \frac{\text{Frequency value for a species} \times 100}{\text{Total frequency value for all species}}$$

$$\text{Sum dominant ratio (SDR)} = \frac{\text{RD} + \text{RF}}{2}$$

2

-การบันทึกข้อมูล

การเก็บข้อมูล จำแนกชื่อวิทยาศาสตร์ให้ถูกต้องตามหลักสากล บันทึกชนิดและปริมาณของวัชพืช หาค่า RD, RF, SDR ระยะเวลาเจริญเติบโตของพืชสมุนไพร

เวลาและสถานที่

ปี 2554-56 สำรวจในแหล่งปลูกพืชสมุนไพรทั่วประเทศทั้งในเขตภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

ผลและวิจารณ์ผลการทดลอง

สำรวจวัชพืชในพืชสมุนไพร 5 พืช ดำเนินการในพื้นที่ดังนี้

บัวบก: นครปฐม

กวาวเครือขาว: กาญจนบุรี

กระเจี๊ยบแดง: ลพบุรี สุพรรณบุรี

หม่อน: นครราชสีมา ชัยภูมิ

พริกไทย: จันทบุรี ระยอง

วัชพืชที่พบในบัวบก: น้ำนมราชสีห์ (*Euphorbia hirta* L.) เป็นวัชพืชประเภทใบกว้างที่เด่น มีค่าความหนาแน่นสัมพัทธ์ (RD) = 22.7 ความถี่สัมพัทธ์ (RF) = 93.7 และค่าอัตราความเด่น (SDR) ของวัชพืช = 58.2 รองลงมาคือหญ้าดอกขาว (*Leptochloa chinensis*) มีค่าความหนาแน่นสัมพัทธ์ (RD) = 16.9 ความถี่สัมพัทธ์ (RF) = 68.8 และค่าอัตราความเด่น (SDR) ของวัชพืช = 42.8 ตามลำดับด้วยผักเบี้ยใหญ่ (*Portulaca oleracea*) สร้อยนกเขา (*Mollugo pentaphylla* L.) (ตารางที่ 1) วัชพืชที่พบในกวาวเครือขาว หัวหมู (*Cyperus rotundus* L.) เป็นวัชพืชประเภทกกที่เด่นมีค่า SDR = 51.3 รองลงมาคือตีนตุ๊กแก (*Tridax procumbens*) มีค่า SDR = 30.3 (ตารางที่ 2) วัชพืชที่พบในกระเจียบแดง: ลูกใต้ใบ (*Phyllanthus niruri*) เป็นวัชพืชประเภทใบกว้างที่เด่นมีค่า SDR = 38.6 รองลงมาคือสะอึก (*Ipomoea gracilis*) มีค่า SDR = 37.1 (ตารางที่ 3) วัชพืชที่พบในหม่อน: ผักปราบ (*Commelina diffusa* Burm.f.) เป็นวัชพืชประเภทใบกว้างที่เด่นมีค่า SDR = 44.6 รองลงมาคือผักเสี้ยนผี (*Cleome viscosa* L.) มีค่า SDR = 43.0 (ตารางที่ 4) วัชพืชที่พบในพริกไทย: ผักเสี้ยนผี (*Cleome viscosa* L.) เป็นวัชพืชประเภทใบกว้างที่เด่นในพริกไทยมีค่า SDR = 37.4 รองลงมาคือหญ้าสาบ (*Prexelis clematidea*) มีค่า SDR = 23.0 (ตารางที่ 5) ในพืชสมุนไพรมีร่มเงาและมีความชื้น วัชพืชประเภทใบกว้างเด่นกว่าวัชพืชประเภทอื่นๆในภาพรวม วัชพืชใบกว้างสามารถกำจัดได้ง่ายกว่าใบกว้าง

สรุปผลการทดลองและคำแนะนำ

1. วัชพืชที่มีค่า sum dominant ratio ส่วนใหญ่เป็นประเภทใบกว้าง เนื่องจากพืชสมุนไพรมีร่มเงาและมีความชื้น
2. ความหนาแน่น และความถี่ของวัชพืชที่พบเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำบัญชีรายชื่อวัชพืช
3. วัชพืชที่พบมากใช้เป็นกลยุทธ์ในการหาแนวทางป้องกันและกำจัด

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์. 2547. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนากอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สมุนไพร. คณะกรรมการพัฒนากอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์สมุนไพร. กระทรวงสาธารณสุข. 120 หน้า.
- เพ็ญศรี นันทสมสราน. 2546. สมุนไพรกับคนไทย (ตอนที่ 1). กสิกร. 76(6) หน้า 97-103.
- เพ็ญศรี นันทสมสราน. 2547. สมุนไพรกับคนไทย (ตอนจบ). กสิกร. 77(1) หน้า 72-81
- เพ็ญศรี นันทสมสราน. 2549. สมุนไพรที่ใช้ตามอาการของโรค. กสิกร. 79(2) หน้า 43-53.
- เพ็ญศรี นันทสมสราน. 2550. วัชพืชสมุนไพร. กสิกร. 80(1) หน้า 103-110.
- เพ็ญศรี นันทสมสราน. 2552. การจัดการวัชพืชในพืชสมุนไพร. เอกสารประกอบการฝึกอบรมวัชพืช
สำคัญและการจัดการในพืชเศรษฐกิจ หน้า 77-94.
- เพ็ญศรี นันทสมสราน. อำไพ ประเสริฐสุข. 2552. ศึกษา การจัดการวัชพืชในฟ้าทะลายโจร.การ
ประชุมวิชาการอารักขาพืช “อารักขาพืช หลากผลผลิตเพื่อเศรษฐกิจยั่งยืน” หน้า 121-
126.
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ. 2546. พืชสมุนไพรในสวนป่าสมุนไพร
เขาหินซ้อน. สวนพฤกษศาสตร์ภาคตะวันออก(เขาหินซ้อน) อำเภอลพบุรี จังหวัด
ฉะเชิงเทรา. 101 หน้า.
- สมพิศ ไม้เรียง และเพ็ญศรี นันทสมสราน. 2548. พืชสมุนไพร...ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ. กสิกร. 78(6)
หน้า 72-83.
- สมภพ ประธานธรรมาธิ และพร้อมจิตร์ ศรีลัมพ์. 2547. สมุนไพรการพัฒนาเพื่อการใช้ประโยชน์ที่
ยั่งยืน. เฟื่องฟ้าการพิมพ์ กรุงเทพฯ. 163 หน้า.
- Department of Medical Sciences. 2002. Standard of Thai Herbal Medicine. *Senna alata*
(L.) Roxb. E.T.O. Press , Bangkok. 80 p.
- Horticultural Research Institute, Department of Agriculture. 2003. Amazing Thai
Medicinal Plants. Bangkok Thailand, 32 p.
- International Council on Medicinal and Aromatic Plants. 2003. A Proceedings of
WOCMAP III: The IIIrd World Congress on Medicinal and Aromatic Plants. Chiang
Mai, Thailand. February 3-7 , 2003. 191 p.

ตารางที่ 1 ความหนาแน่น(RD) ความถี่(RF) และอัตราความเด่น(SDR) ของวัชพืชในบัวบก

Weed species	RD	RF	SDR
น้ำนมราชสีห์ (<i>Euphorbia hirta</i>)	22.7	93.7	58.2
หญ้าดอกขาว (<i>Leptochloa chinensis</i>)	16.9	68.8	42.8
ผักเบี้ยใหญ่ (<i>Portulaca oleracea</i>)	16.1	68.8	42.5
สร้อยนกเขา (<i>Mollugo pentaphylla</i>)	16.1	43.8	29.9
กกขนาก (<i>Cyperus difformis</i>)	12.5	50.0	31.3
ขีดมอญ (<i>Sida acuta</i>)	2.8	18.8	10.8
หญ้าตีนติด (<i>Brachiaria reptans</i>)	2.4	18.8	10.6
ผักเบี้ยหิน (<i>Trianthema portulacastrum</i>)	2.0	12.5	7.3
ผักโขม (<i>Amaranthus viridis</i>)	2.0	6.3	4.2
หญ้าตีนกา (<i>Eleusine indica</i>)	1.2	6.3	3.8
หญ้ายาง (<i>Euphorbia heterophylla</i>)	1.2	6.3	3.8
แห้วหมู (<i>Cyperus rotundus</i>)	1.2	6.3	3.8
หนวดปลาตุ๊ก (<i>Fimbristylis milicea</i>)	0.8	12.2	6.5
หญ้าตีนนก (<i>Digitaria ciliaris</i>)	0.8	6.3	3.6
ต้อยติ่ง (<i>Ruellia tuberosa</i>)	0.8	6.3	3.6
หญ้านกสีชมพู (<i>Echinochloa colona</i>)	0.4	6.3	3.4
หญ้าละออง (<i>Vernonia cinerea</i>)	0.4	6.3	3.4

ตารางที่ 2 ความหนาแน่น(RD) ความถี่(RF) และอัตราความเด่น(SDR) ของวัชพืชในกวางเครือขาว

Weed species	RD	RF	SDR
แห้วหมู (<i>Cyperus rotundus</i>)	48.8	53.8	51.3
ตีนตุ๊กแก (<i>Tridax procumbens</i>)	6.7	53.8	30.3
หญ้าขจรจบ (<i>Pennisetum pedicellatum</i>)	3.2	38.5	20.9
หญ้าม้าคะหนี่ (<i>Lagascea mollis</i>)	9.9	38.5	20.3
หญ้ายาง (<i>Euphorbia heterophylla</i>)	2.0	38.5	20.3
หญ้าสาบ (<i>Prexelis clematidea</i>)	1.5	38.5	20.0
ถั่วลาย (<i>Centrosema pubescens</i>)	8.8	30.8	19.8
พะดอเงี้ยว (<i>Dichanthium annulatum</i>)	4.7	30.8	17.8
ผกากรอง (<i>Lantana camara</i>)	1.7	23.1	12.4
น้ำนมราชสีห์ (<i>Euphorbia hirta</i>)	2.6	15.4	9.0
สะอึก (<i>Ipomoea gracilis</i>)	1.5	15.4	8.5
สาบเสือ (<i>Eupatorium odoratum</i>)	1.2	15.4	8.3
ชุมเห็ดไทย (<i>Cassia tora</i>)	3.5	7.7	5.6
หญ้าตีนติด (<i>Brachiaria reptans</i>)	1.2	7.7	4.5
หญ้าบู่ (<i>Cenchrus echinatus</i>)	1.2	7.7	4.4
หญ้าดอกแดง (<i>Rhyncherytrum repens</i>)	0.9	7.7	4.3
หญ้าปากควาย (<i>Dactyloctenium aegyptium</i>)	0.3	7.7	4.0
ลูกใต้ใบ (<i>Phyllanthus niruri</i>)	0.3	7.7	4.0

ตารางที่ 3 ความหนาแน่น(RD) ความถี่(RF) และอัตราความเด่น(SDR) ของวัชพืชในกระเจียบแดง

Weed species	RD	RF	SDR
ลูกใต้ใบ (<i>Phyllanthus niruri</i>)	33.2	44	38.6
สะอึก (<i>Ipomoea gracilis</i>)	14.2	60	37.1
หญ้าตีนติด (<i>Brachiaria reptans</i>)	5.1	64	34.6
ปอวัชพืช (<i>Corchorus aestuan</i>)	11.2	52	31.6
กะเพราผี (<i>Hyptis suaveolens</i>)	12.1	36	24.1
โสนดอน (<i>Aeschynomene americana</i>)	4.4	40	22.2
หญ้านกสีชมพู (<i>Echinochloa colona</i>)	3.9	36	20.0
หญ้ายาง (<i>Euphorbia heterophylla</i>)	10.2	12	11.1
หญ้านก (<i>Eriochloa procerata</i>)	1.4	20	10.7
หญ้าดอกขาว (<i>Leptochloa chinensis</i>)	1.6	16	8.8
ตีนตุ๊กแก (<i>Tridax procumbens</i>)	1.2	8	4.6
น้านมราชสีห์ (<i>Euphorbia hirta</i>)	0.9	8	4.5
ผักเสี้ยนผี (<i>Cleome viscosa</i>)	0.7	8	4.3
ผักปราบ (<i>Commelina diffusa</i>)	0.5	4	2.2
ถั่วผี (<i>Phaseolus lathyroides</i>)	0.2	4	2.1
แห้วหมู (<i>Cyperus rotundus</i>)	0.2	4	2.1
กะเม็ง (<i>Eclipta alba</i>)	0.2	4	2.1
ตดหมูตดหมา (<i>Paederia linearis</i>)	0.2	4	2.1

ตารางที่ 4 ความหนาแน่น(RD) ความถี่(RF) และอัตราความเด่น(SDR) ของวัชพืชในหม่อน

Weed species	RD	RF	SDR
ผักปราบ (<i>Commelina diffusa</i>)	14.3	75	44.6
ผักเสี้ยนผี (<i>Cleome viscosa</i> L.)	11.0	75	43.0
ผักคราด (<i>Spilanthus acmella</i>)	11.4	50	38.7
หญ้ายาง (<i>Euphorbia heterophylla</i>)	11.4	58.3	34.9
ตำแยแมว (<i>Acalypha indica</i>)	9.8	50	29.9
หญ้าโขย่ง (<i>Rottboelia cochinchinensis</i>)	11.4	33.3	22.4
หญ้าขน (<i>Brachiaria mutica</i>)	6.9	33.3	20.1
หญ้าจรจบ (<i>Pennisetum polystachyon</i>)	4.1	25	14.6
หญ้าเขมรเล็ก (<i>Borreria laevis</i>)	4.1	16.7	10.4
พันธุเขียว (<i>Starchytapheta jamicensis</i>)	3.7	16.7	10.2
ลูกใต้ใบ (<i>Phyllanthus niruri</i>)	2.9	16.7	9.8
ผักโขมหนาม (<i>Amaranthus spinosus</i>)	2.9	16.7	9.8
โทงเทง (<i>Physalis minima</i>)	2.4	16.7	9.6
หญ้างามะหยี่ (<i>Lagascea mollis</i>)	2.4	16.7	9.6
หญ้าดอกห่าง (<i>Paspalidium flavidum</i>)	4.1	8.3	6.2
ต้อยติ่ง (<i>Ruella tuberosa</i>)	2.0	8.3	5.1
หญ้าละออง (<i>Vernonia cinerea</i>)	1.6	8.3	5.0
หงอนไก่ป่า (<i>Celosia argentea</i>)	0.8	8.3	4.6

ตารางที่ 5 ความหนาแน่น(RD) ความถี่(RF) และอัตราความเด่น(SDR) ของวัชพืชในพริกไทย

Weed species	RD	RF	SDR
ผักเสี้ยนผี (<i>Cleome viscosa</i>)	14.7	60	37.4
หญ้าสาบ (<i>Prexelis clematidea</i>)	16.0	30	23.0
ลูกใต้ใบ (<i>Phyllanthus niruri</i>)	7.3	35	21.1
ผักปราบ (<i>Commelina diffusa</i>)	4.6	25	14.8
สร้อยนกเขา (<i>Mollugo pentaphylla</i>)	4.1	25	14.6
หญ้านกสีชมพู (<i>Echinochloa colona</i>)	4.1	25	14.6
แห้วหมู (<i>Cyperus rotundus</i>)	6.0	20	13.0
น้านมราชสีห์ (<i>Euphorbia hirta</i>)	6.0	25	12.8
หญ้าตีนนก (<i>Digitaria adscendens</i>)	9.5	15	12.3
กกตุ้มหู (<i>Cyperus kyllingia</i>)	3.0	20	11.5
หญ้าละออง (<i>Vernonia cinerea</i>)	1.4	5	11.2
ผักโขม (<i>Amaranthus viridis</i>)	2.4	20	11.2
จิงจ้อ (<i>Aniscia mantinicensis</i>)	4.6	15	9.8
หญ้าดอกขาว (<i>Leptochloa chinensis</i>)	3.3	15	9.1
กระดุมใบใหญ่ (<i>Borreria latifolia</i>)	3.0	15	9.0
ขี้ดมอญ (<i>Sida acuta</i>)	1.6	15	8.3
หญ้ามาเลเซีย (<i>Axonopus compressus</i>)	1.6	10	5.8
หญ้าตีนติด (<i>Brachiaria reptans</i>)	0.5	10	5.3
หูลาซ็อน (<i>Emilia sonchifolia</i>)	0.5	10	5.2
ตีนตุ๊กแก (<i>Tridax procumbens</i>)	1.4	5	3.2
ผักเบี้ยใหญ่ (<i>Portulaca oleracea</i>)	0.8	5	2.9
หญ้าลูกเห็บ (<i>Paspalum conjugatum</i>)	0.8	5	2.9
ผักปราบไร่ (<i>Commelina benghalensis</i>)	0.8	5	2.9
ตำแยแมว (<i>Acalypha indica</i>)	0.8	5	2.9
หญ้ายาง (<i>Euphorbia heterophylla</i>)	0.5	5	2.7
ต้อยติ่ง (<i>Ruellia tuberosa</i>)	0.5	5	2.7